

Projekat finansira
Evropska unija

IPAK ← Institucionalna podrška antikorupciji
EU pomaže BiH u borbi protiv korupcije

Pregled osnovnih intervencija

u zakonima koji reguliraju borbu protiv korupcije u Bosni i Hercegovini

Autori:

Srđan Blagovčanin, Senior Non-Key Expert,
Bojan Kovačević, Junior Non-Key Expert
Sarajevo, mart-april 2020.

Materijal je nastao u okviru projekta IPA "Support to implementing anti-corruption strategies in Bosnia and Herzegovina" (EuropeAid/139068/DH/SER/BA). Ovaj projekat finansira Evropska unija. Sadržaj ove publikacije je odgovornost autora i konzorcijuma predvođenog ECG Summit i ne odražava stavove Evropske unije.

PREGLED OSNOVNIH INTERVENCIJA U ZAKONE KOJI REGULIŠU OBLAST BORBE PROTIV KORUPCIJE

Analizom domaćeg regulatornog okvira borbe protiv korupcije i njegovim poređenjem sa relevantnim međunarodnim okvirom utvrđeno je da su međunarodni antikorupcijski standardi u velikoj mjeri transponovani u zakonodavstvo na svim upravnim nivoima u BiH. Potreba daljeg usklađivanja međutim, još uvijek je izražena. Ovaj prilog daje osnovne pravce daljeg usklađivanja, odnosno unapređenja domaćeg regulatornog okvira.

Oblast	Predmet korekcija	Intervencija
Revizija javnog sektora	- Zakon o reviziji institucija BiH	- Jasnije propisati obaveze revidiranih subjekata u vezi sa provođenjem preporuka revizije, s mogućim propisivanjem sankcija.
	- Zakon o reviziji institucija u FBiH	- Kvalitetnije normirati godišnje planiranje revizije, s ciljem povećanja obima revizija javnih preduzeća, ustanova i drugih tijela; - Jasnije propisati obaveze revidiranih subjekata u vezi sa provođenjem preporuka revizije, s mogućim propisivanjem sankcija.
	- Zakon o reviziji javnog sektora RS	- Kvalitetnije normirati godišnje planiranje revizije, s ciljem povećanja obima revizija javnih preduzeća, ustanova i drugih tijela; - Jasnije propisati obaveze revidiranih subjekata u vezi sa provođenjem preporuka revizije, s mogućim propisivanjem sankcija.
	- Zakon o reviziji javne uprave i institucija BD BiH	- Jasnije propisati obaveze revidiranih subjekata u vezi sa provođenjem preporuka revizije, s mogućim propisivanjem sankcija.
Antikorupcijska tijela	- Zakon o Agenciji za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcij	- Proširivanje/jačanje nadležnosti APIK; - Unapređenje nivoa i kvaliteta koordinacije;
Antikorupcioni mehanizmi u javnim nabavkama	- Zakon o javnim nabavkama BiH	- Bolje normirati pitanja sukoba interesa, u skladu sa Direktivom EU; - Propisati ništavost ugovorima o javnim nabavkama zaključenih uprkos postojanju sukoba interesa.
Slobodan pristup informacijama	- Zakon o slobodi pristupa informacijama u BiH	- Uvodjenje proaktivnog pristupa informacijama; - Unaprijediti mehanizme nadzora i proceduralne aspekte pristupa informacijama;
	- Zakon o slobodi pristupa informacijama u FBiH	- Uvodjenje proaktivnog pristupa informacijama; - Unaprijediti mehanizme nadzora i proceduralne aspekte pristupa informacijama;
	- Zakon o slobodi pristupa informacijama RS	- Uvodjenje proaktivnog pristupa informacijama;

		- Unaprijediti mehanizme nadzora i proceduralne aspekte pristupa informacijama;
Krivično zakonodavstvo	- Krivični zakon BiH	- Uvođenje inkriminacije nezakonitog bogaćenja; - Implementacija preporuka GRECO;
	- Krivični zakon FBiH -	- Uvođenje inkriminacije nezakonitog bogaćenja; - Implementacija preporuka GRECO;
	- Krivični zakonik RS	- Uvođenje inkriminacije nezakonitog bogaćenja; - Implementacija preporuka GRECO;
	- Krivični zakon BD	- Uvođenje inkriminacije nezakonitog bogaćenja; - Implementacija preporuka GRECO;
Krivično procesno zakonodavstvo	- Zakon o krivičnom postupku BiH	- Rješiti pitanja sukoba nadležnosti, te posebno pitanja tzv. „proširene nadležnosti“.
	- Zakon o krivičnom postupku FBiH	- Harmonizirati ZKP u skladu s Odlukom ustavnog suda BiH iz 2017. godine.
	- Zakon o krivičnom postupku RS	- Harmonizirati ZKP u skladu s Odlukom ustavnog suda BiH iz 2017. godine.
	- Zakon o krivičnom postupku BD	- Harmonizirati ZKP u skladu s Odlukom ustavnog suda BiH iz 2017. godine.
Prevenција pranja novca	- Zakon o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti	- U potpunosti provesti preporuke FATF (četvrta runda procjene MONEYVAL-a),
	- Podzakonski akti na nivoima entiteta i BD BiH iz oblasti bankarstva, osiguranja i dr.	- Unaprijediti propise iz oblasti registracije pravnih lica u pravcu unapređenja transparentnosti i tačnosti o registrovanim subjektima.
Oduzimanje nelegalno stečene imovine¹	- Krivični zakon BiH i Zakon o krivičnom postupku BiH	- Usvojiti poseban zakon o oduzimanju imovine stečene krivičnim djelima na nivou BiH; - Propisati da prijedlog za oduzimanje imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom bude obavezni dio optužnice u svim slučajevima kada postoji osnovana sumnja da je krivičnim djelom ostvarena imovinska korist.
	- Krivični zakon FBiH, Zakon o krivičnom postupku FBiH - Zakon o oduzimanju nezakonito stečene imovine krivičnim djelom	- Revidirati katalog krivičnih djela u posebnom zakonu koji tretira oduzimanje imovine u pravcu izdvajanja samo težih krivičnih djela i djela pri kojima je stečena veća imovinska korist; - Propisati da prijedlog za oduzimanje imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom bude obavezni dio optužnice u svim slučajevima kada postoji osnovana sumnja

¹ Od svih kantona u BiH, jedino je Zapadnohercegovački kanton/županija usvojio poseban zakon, odnosno Zakon o oduzimanju nezakonito stečene imovine kaznenim djelom Zapadnohercegovačke županije. Odredbe ovog zakona su gotovo identične odredbama odgovarajućeg zakona FBiH, te se sve što je rečeno za federalni zakon, odnosi i na ovaj zakon.

		da je krivičnim djelom ostvorena imovinska korist.
	<ul style="list-style-type: none"> - Krivični zakonik RS , Zakon o krivičnom postupku RS - Zakon o oduzimanju imovine koja je proistekla izvršenjem krivičnih djela 	<ul style="list-style-type: none"> - Revidirati katalog krivičnih djela u posebnom zakonu koji tretira oduzimanje imovine u pravcu izdvajanja samo težih krivičnih djela i djela pri kojima je stečena veća imovinska korist; - Propisati da prijedlog za oduzimanje imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom bude obavezni dio optužnice u svim slučajevima kada postoji osnovana sumnja da je krivičnim djelom ostvorena imovinska korist.
	<ul style="list-style-type: none"> - Krivični zakon BD, Zakon o krivičnom postupku BD - Zakon o oduzimanju nezakonito stečene imovine 	<ul style="list-style-type: none"> - Revidirati katalog krivičnih djela u posebnom zakonu koji tretira oduzimanje imovine u pravcu izdvajanja samo težih krivičnih djela i djela pri kojima je stečena veća imovinska korist; - Propisati da prijedlog za oduzimanje imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom bude obavezni dio optužnice u svim slučajevima kada postoji osnovana sumnja da je krivičnim djelom ostvorena imovinska korist.
Finansiranje političkih aktivnosti	<ul style="list-style-type: none"> - Izborni zakon BiH - Zakon o finansiranju političkih partija 	<ul style="list-style-type: none"> - Konsolidovati zakonodavstvo sadržano u različitim propisima; - Unaprijediti mehanizme transparentosti, interne i eksterne kontrole, te pooštriti sankcije;
Prevenција sukoba interesa	<ul style="list-style-type: none"> - Zakon o sprečavanju SI u institucijama vlasti BiH 	<ul style="list-style-type: none"> - Proširiti krug lica/funkcija na koja se zakon odnosi; - Zabraniti istovremeno obavljanje više od jedne javne funkcije, osim za propisane izuzetke (obrazovanje, zdravstvo, kultura, nauka i sl.); - Bolje urediti institut upravljanja sukobom interesa; - Redefinisati položaj i sastav Komisije za utvrđivanje SI, s ciljem obezbjeđenja nezavisnosti i većih kapaciteta Komisije; - Poboljšati sistem prijave imovine/interesa i provjere podnesenih prijava.
	<ul style="list-style-type: none"> - Zakon o sukobu interesa u organima vlasti u FBiH 	<ul style="list-style-type: none"> - Usvojiti novi zakon.
	<ul style="list-style-type: none"> - Zakon sprečavanju SI u organima vlasti RS 	<ul style="list-style-type: none"> - Proširiti krug lica/funkcija na koja se zakon odnosi; - Zabraniti istovremeno obavljanje više od jedne javne funkcije, osim za propisane izuzetke (obrazovanje, zdravstvo, kultura, nauka i sl.); - Bolje urediti institut upravljanja sukobom interesa; - Poboljšati sistem prijave imovine/interesa i provjere podnesenih prijava.

**Integritet javnih
službenika²**

<ul style="list-style-type: none"> - Zakon o SI u institucijama BD	<ul style="list-style-type: none"> - Proširiti krug lica/funkcija na koja se zakon odnosi; - Zabraniti istovremeno obavljanje više od jedne javne funkcije, osim za propisane izuzetke (obrazovanje, zdravstvo, kultura, nauka i sl.); - Bolje urediti institut upravljanja sukobom interesa; - Poboljšati sistem prijave imovine/interesa i provjere podnesenih prijava.
<ul style="list-style-type: none"> - Zakon o državnoj službi u institucijama BiH - Kodeks državnih službenika u institucijama BiH	<ul style="list-style-type: none"> - Izraditi novi Kodeks u skladu sa Modelom kodeksa SE; - Zakonom definisati, za rukovodeće državne službenike i državne službenike nižeg ranga koji obavljaju poslove izložene korupciji, obaveze u vezi sa prijavom imovine/interesa; - Zakonom posebno urediti prava i obaveze nadležnih organa da vrše provjeru tačnosti podataka iz prijave imovine/interesa, odnosno obaveze imalaca podataka da sarađuju sa ovim organima.
<ul style="list-style-type: none"> - Zakon o državnoj službi u FBiH - Etički kodeks za državne službenike u FBiH	<ul style="list-style-type: none"> - Izraditi novi Etički kodeks u skladu sa Modelom kodeksa SE; - Zakonom definisati, za rukovodeće državne službenike i državne službenike nižeg ranga koji obavljaju poslove izložene korupciji, obaveze u vezi sa prijavom imovine/interesa; - Zakonom posebno urediti prava i obaveze nadležnih organa da vrše provjeru tačnosti podataka iz prijave imovine/interesa, odnosno obaveze imalaca podataka da sarađuju sa ovim organima.
<ul style="list-style-type: none"> - Zakon državnim službenicima - Kodeks ponašanja državnih službenika RS	<ul style="list-style-type: none"> - Izraditi novi Kodeks u skladu sa Modelom kodeksa SE; - Zakonom definisati, za rukovodeće državne službenike i državne službenike nižeg ranga koji obavljaju poslove izložene korupciji, obaveze u vezi sa prijavom imovine/interesa; - Zakonom posebno urediti prava i obaveze nadležnih organa da vrše provjeru tačnosti podataka iz prijave imovine/interesa, odnosno obaveze imalaca podataka da sarađuju sa ovim organima.

² Presudom ustavnog suda FBiH, broj U-27/09 od 22.02.2011. godine osporeno je pravo FBiH da svojim aktima samostalno uređuje radnopravni status državnih službenika u drugim organima vlasti, odnosno da se, kada je u pitanju status državnih službenika, radi o podijeljenoj nadležnosti FBiH i kantona. Kao posljedica ovakve presude, šest kantona je usvojilo posebne zakone o državnim službenicima, dok su četiri kantona odlučila da primjenjuju federalni zakon. Analizom kantonalnih zakona utvrđeno je da su normativna rješenja u velikoj mjeri ista kao u federalnom zakonu.

**Zaštita lica koja
prijavljaju korupciju**

<ul style="list-style-type: none"> - Zakon o državnoj službi u organima javne uprave BD BiH - Etički kodeks državnih i javnih službenika i namještenika u institucijama i organima uprave BD BiH	<ul style="list-style-type: none"> - Izraditi novi Etički kodeks u skladu sa Modelom kodeksa SE; - Zakonom definisati, za rukovodeće državne službenike i državne službenike nižeg ranga koji obavljaju poslove izložene korupciji, obaveze u vezi sa prijavom imovine/interesa; - Zakonom posebno urediti prava i obaveze nadležnih organa da vrše provjeru tačnosti podataka iz prijave imovine/interesa, odnosno obaveze imalaca podataka da sarađuju sa ovim organima.
<ul style="list-style-type: none"> - Zakon o zaštiti lica koja prijavljuju korupciju u Institucijama BiH	<ul style="list-style-type: none"> - Propisati zaštitu prijavitelaca svih akata/radnji koje narušavaju ili prijete da naruše širem javnom interesu; - Zakonom jasno definisati pravila o tome da li prijavitelj korupcije mora dati lične podatke prilikom podnošenja prijave (preporuka je da se obezbijedi i anonimno prijavljivanje).
n/a	<ul style="list-style-type: none"> - Usvojiti zakon.
<ul style="list-style-type: none"> - Zakon o zaštiti lica koja prijavljuju korupciju RS	<ul style="list-style-type: none"> - Propisati zaštitu prijavitelaca svih akata/radnji koje narušavaju ili prijete da naruše širem javnom interesu; - Propisati zakonom mogućnost anonimne prijave korupcije; - Propisati da lica koja prijavljuju korupciju ne mogu biti odgovorni ukoliko prilikom prijave korupcije dođe do otkrivanja službene/poslovne tajne; - Propisati zakonom mogućnost prijave putem medija.
<ul style="list-style-type: none"> - Zakon o zaštiti lica koja prijavljuju korupciju BD	<ul style="list-style-type: none"> - Propisati zaštitu prijavitelaca svih akata/radnji koje narušavaju ili prijete da naruše širem javnom interesu; - Zakonom jasno definisati pravila o tome da li prijavitelj korupcije mora dati lične podatke prilikom podnošenja prijave (preporuka je da se obezbijedi i anonimno prijavljivanje).